

Динаміка виробничого травматизму в харчовій галузі України

Ольга Євтушенко, Аліна Сірик, Ірина Алексюк
Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Незважаючи на загальну тенденцію зниження кількості нещасних випадків зі смертельним та без смертельного наслідків на виробництві по Україні, в харчовій промисловості, рівень виробничого травматизму залишається високим, темпи його зниження низькими. За офіційними даними Держкомстату України, у харчовій промисловості за період з 2003 по 2013 роки травми отримали 9864 працівників, з яких 633 – зі смертельним наслідком.

Методи досліджень. Під час проведення досліджень використано метод статистичного аналізу нещасних випадків, які виникли на підприємствах харчової промисловості за період з 2003 по 2013 роки для визначення загальних тенденцій щодо травматизму у харчовій промисловості. У роботі використано статистичні дані про рівень виробничого травматизму у харчовій галузі, які опрацьовані за звітами Державної служби статистики України.

Результати. Протягом 2003...2013 рр. у харчовій промисловості кількість потерпілих з утратою працездатності на 1 робочий день і більше та зі смертельним наслідком із розрахунку на 1000 працівників, за період з 2003 по 2013 роки, зменшилось з 3,7 до 1,1. У той же час, кількість людино-днів непрацездатності в розрахунку на одного потерпілого на виробництві загалом в Україні зросла з 29,7 до 37,8, в харчовій промисловості цей показник збільшився відповідно з 26,3 до 44,4 за аналогічний період.

За даними Держкомстату, у харчовій промисловості з 2003 по 2013 роки виробничі травми зі смертельним наслідком 64,6 % отримано особами чоловічої статі. На жіночу стать припадає 35,4 %, що в 6,5 разів менша від рівня травматизму зі смертельним наслідком чоловіків.

Коефіцієнт частоти травматизму і коефіцієнт часткової втрати працездатності повторює тенденцію щодо монотонного зменшення загальної кількості нещасних випадків у харчовій промисловості України. У 2013 р. показник Кч був у 3 рази менший, ніж у 2003 р. і становив відповідно 1,1 проти 3,7, а коефіцієнт часткової втрати працездатності в 2013 р. зменшився в 5 разів порівняно з 2003 р. і становив 0,029 проти 0,191. У той же час коефіцієнт тяжкості травматизму Ктг у 2013 р. збільшилися майже в 2 рази порівняно з 2003 р. і становив 49,9 проти 26,3 це свідчить про те що, не дивлячись на зниження загальної кількості нещасних випадків в харчовій промисловості, тяжкість травм зростає, тобто нещасні випадки стають все більш небезпечними.

Понад 66 % смертельно травмованих працівників харчової промисловості припадає на чотири групи професій: водії (26,3 %), низько кваліфіковані робітники (17 %), оператори (11,6 %) та слюсарі (11,3 %).

Розподіл смертельно травмованих працівників харчової промисловості за віком у 2003...2013 рр. показав, що понад 30 % смертельно травмованих робітників мали вік в діапазоні 40...50 років. Ще понад 25 % потерпілих були віком від 30 до 40 років. Отже загинули у віці від 30 до 50 років становлять майже 57 % від усіх смертельно травмованих у галузі.

Потерпілий порушував законодавства про охорону праці у 48 % нещасних випадках зі смертельним наслідком, тоді як інша особа у майже 52 %.

Висновки. На основі аналізу статистичних даних показників виробничого травматизму в харчовій галузі України за період з 2003 по 2013рр., встановлено, що організаційні та кваліфікаційні фактори призводять до 67% виробничих травм зі смертельним наслідком. Велика частка травм припадає на досвідчених робітників, які мають стаж роботи більше 20 років, і на робочих зі стажем роботи за професією до року. Більш ніж у половині нещасних випадків порушниками законодавства про охорону праці були різного рівня керівники, це свідчить про необхідність підвищення відповідальності керівників усіх рівнів на підприємствах харчової промисловості.

Література

1. Кошіль О. Г. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2003 році / О.Г. Кошіль, Л.Н. Костровенко – К. : Держкомстат України., 2004. – 197 с.
2. Кошіль О. Г. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2004 році / О.Г. Кошіль, Л.Н. Костровенко – К. : Держкомстат України., 2005. – 197 с.
3. Кошіль О. Г. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2006 році / О.Г. Кошіль, Т.М. Геляс – К. : Держкомстат України., 2007. – 194 с.
4. Кошіль О. Г. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2008 році / О.Г. Кошіль, Т.М. Геляс – К. : Держкомстат України., 2009. – 194 с.
5. Кошіль О. Г. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2009 році / О.Г. Кошіль, Т.М. Геляс – К. : Держкомстат України., 2010. – 194 с.
6. Калачова І. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2010 році / І. Калачова – К. : Держкомстат України., 2011. – 150 с.
7. Калачова І. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2011 році / І. Калачова – К. : Держкомстат України., 2012. – 150 с.
8. Калачова І. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2012 році / І. Калачова – К. : Держкомстат України., 2013. – 151 с.
9. Калачова І. Статистичний бюлетень. Травматизм на виробництві у 2013 році / І. Калачова – К. : Держкомстат України., 2014. – 132 с.